



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Episcopo, Et Dilectis filiis Abbati sancti Victoris, & magistro Roberto de
Corzon Canonico Parisiensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

ac possessiones laicorum titulo pignoris detinens obligatas, quas recepta forte reddere contradicit. Incendiarios autem omnes, qui ei pecuniam pollicentur, absolvit, se de absolvendis illis potestatem asserens obtinere; ac nullam vel modicam residentiam faciens in Ecclesia Bisuntina, sæpissime in diebus solemnibus, quibus eandem Ecclesiam sua deberet honorare præsentia, se absentat, sic lubricæ vitæ patenter deserviens & intendens carnis luxui manifestè quòd laici scandalisati ex eo fornicationem non esse peccatum astruant criminale. Quia verò super his clamor ad nos frequenter ascendit, volentes exemplo Domini descendere ac videre, discretioni vestræ per apostolica scripta mandamus quatinus vocatis qui fuerint evocandi, & inquisita super his & aliis diligentius veritate, quòd canonicum fuerit appellatione postposita statuatis, causam ipsam sufficienter instructam ad nostrum remittentes examen, præfigentes partibus terminum competentem quo se nostro conspectui repræsentent æquitatis iudicium recepturæ. Quòd si non omnes &c. tu, frater Episcopo, cum eorum altero &c. Datum Laterani xvi. Kal. Decembris, pontificatus nostri anno quartodecimo.

*EPISCOPO, ET DILECTIS
filiis Abbati sancti Vitoris, & magistro
Roberto de Corzon Canonico Parisiensi.*

Non solum zelus domus Domini, qui nos comedit quotiens ab illis opprimitur per quos deberet ab opprimentibus extento brachio defensari, nos vehementer inducit, verum etiam ille sinceræ dilectionis affectus quo dilecti filij nobilis viri Comitis Nivernensis zelamur salutem & honorem diligimus, exhortatur ut si quando nobis aliqua de ipsius actibus referuntur quæ famam suam obnubilant apud homines & conscientiam maculant apud Deum contra libertatem ecclesiasticam attentando, apud eum monitis & exhortationibus insilamus; quatinus prædecessorum suorum sequens vestigia, qui Ecclesiam Dei studuerunt honore congruo venerari, ea pro Deo & propter Deum per se ipsum corrigat & emendet, diligenti meditatione considerans quòd Dominus justus iudex principes illos qui se in conspectu ejus humiliant, & Ecclesie suæ exhibent se devotos, non solum glorificat in futuro, verum etiam magnificat in præsentia, & illorum posteritas est præcisâ de terra qui libertatem ecclesiasticam infregerunt. Ad nos

Tom. II.

tram sanè audientiam dilecto filio Gualterio Abbate Virziliacensi significante pervenit quòd cum Comes præfatus monasterij Virziliacensis defensor esse deberet & pro eodem se murum defensionis opponere ascendentibus ex adverso, ipse non solum opprimentibus non obstitit, verum etiam de defensore factus est, quod non sine amaritudine cordis referimus, persecutor, non minus compatiens eidem quam monasterio memorato; quia etsi monasterio intulerit damna rerum, sibi tamen damnum innocentie, quod est gravius, irrogavit. A quadriennio namque quo ad regimen monasterij assumptus exitit idem Abbas, eundem favorabilem non potuit invenire: quin potius ipsum monasterium in rebus interioribus & exterioribus graviter molestavit, licet per partes de bonorum virorum consilio in quingentis libris Proveniensium & amplius servierit sibi gratis, cum ad nullum servitium ex debito teneretur, nec novus Abbas, sicut Comes eidem objecerat, aliquid sibi deberet servitium exhibere. His igitur non contentus, cuidam civi Bituricensi nongentas libras, in quibus ei monasterium minimè tenebatur, Abbatem eundem solvere compulit idem Comes, asserens se fidejussorem illi fuisse de prædicta pecunie quantitate. Cuidam quoque Iudæo, qui baptismi suscipiens sacramentum præfato monasterio dimiserat centum libras, reverso ad Iudaismum quasi canis ad vomitum, Abbatem ipsum coegit persolvere præfatam quantitatem pecunie pro suæ libito voluntatis, & servientes ipsius prædas, somarios, quadrigas, & res alias ejusdem monasterij & suorum hominum de terra monasterij sæpenumero acceperunt; in quibus etsi per eum illa fuerint restituta, monasterium tamen damnum non modicum noscitur incurrisse. Idem etiam servientes nemora monasterij pro libito destruunt, & quadrigas ejusdem pro castrorum ipsius Comitis munitionibus capientes, ipsas interdum per tres hebdomadas, & quandoque per mensem detinere præsumunt. Præterea ejusdem monasterij malefactores sæpedictus Comes receptans, ipsius homines contra illud agentes manutenere ac defendere contendit, qui sæpedicti cœnobij jura deberet ubique illibata servare. Et licet nec ad ejusdem Comitis nec ad alterius curiam idem Abbas & monachi super aliquibus trahi debeant secularem, sicut patet per privilegia Pontificum Romanorum, ipse tamen eosdem ad forum suum super multis

B B b b ij

multotiens evocavit, moliens ejusdem infringere monasterij libertatem. Pluries quoque vias & semitas circa Virziliacum fecit arctare adeo custodiri quod nec ligna nec aqua illuc afferri neque alia necessaria potuerunt, anno præterito locum eundem vindemiarum tempore sic constringens quod monasterij homines nec ad vindemiam egredi poterant, nec somarij ad mustum vel ad aliud deferendum, impediendo mercatum, & capiendo somarios victualia & quælibet alia necessaria deferentes. Et cum ad mandatum carissimi in Christo filij nostri Philippi Francorum Regis illustris à molestatione hujusmodi destitisset, quamplures ipsis & eorum hominibus multas & enormes injurias manifestè ac clanculo intulerunt. Quidam namque prædones per terram ejusdem Comitis ingressum & egressum habentes, qui comedentes in quadam villa ipsius cum præda monasterij sunt inventi, Virziliacum per aliquantulum temporis sic vallarunt quod nec monachis nec aliquibus hominum monasterij tutus patebat egressus. Porro cum Iocelinus Miles, homo ejusdem Comitis, equitaturis & rebus alijs quosdam de monachis spoliavit, eidem opprobria inferendo, quendam prioratum ad ipsum monasterium pertinentem invaserit violenter & subripuerit bona ejus, idem ab eodem Abbate & ipsius fratribus humiliter requisitus, nec illius nec aliorum malefactorum malitiam voluit refrænare, licet id solo verbo facere potuisset. Quin potius afflictionem superaddens afflictis, prioratum de Dornetiaco salvavit ad idem monasterium pertinentem; & bona ipsius per dimidium annum detinens occupata, ipsos decimis ejusdem villæ, quas per annos plurimos possederant, spoliavit, & extendens ad hæcenus inaudita postmodum manus suas, molendinorum eorundem ferros per servientes suos fecit exinde asportari. Propter quod cœnobij supradicti conventus adeo fuit arctatus quod nisi ad preces quorundam virorum bonorum restituisset eosdem, necessitate cogente claustrum fuisset egressus. Ceterum Iohanni nato quondam Præpositi Afcenij, qui hereditario jure in ipsius loci præpositura succedere nititur, qui potius deberet obfistere, se favorabilem exhibens idem Comes, Abbatem & conventum prædictos compellere nititur ut eidem in foro civili respondeant super illa, licet coram civili vel ecclesiastico iudice super ipsa cuiquam respondere non debeant nisi de mandato sedis apostolicæ spe-

ciali. Verum cum ab eis ipse fuerit sæpius requisitus ut super his & alijs injurijs ipsis multipliciter irrogatis satisfieri faceret competenter ab ipso in debita molestatione quiescens, preces eorum surdis auribus pertransivit: quin immo Priorem monasterij & quasdam personas alias in stagnum suum est projicere comminatus. Et licet ferè conventus medietas Nivernum accedens, & coram eo humi prostrata, eidem super hoc humiliter supplicavit, eorum tamen precibus nequivit aliquatenus inclinari. Deum ejus consiliariis præfati monachi supplicarunt ut cum eo tractarent de pace inter se & sæpeditum monasterium reformanda: qui eis, post multos tractatus habitos cum eodem, taliter responderunt, quod ejus non possent benivolentiam obtinere nisi ab eis sibi & à burgenfibus Virziliaci mille libræ Proveniensium solverentur, quod iidem exequi utique nequivissent sine gravi & enormi monasterij detrimento. Ex hoc siquidem prædicti burgenfes perterriti adeo extiterant quod nisi Abbas præfatus arripuisset propter hoc iter ad sedem apostolicam veniendi, se deserto Virziliaco in urbibus & oppidis regijs recepissent; præsertim cum per Archiepiscopos & Episcopos, Abbates, & alios viros religiosos, & per nobilem virum Ducem Burgundia ac Barones alios, ac tandem per Regem præfatum moneri eum fecerint & rogari ut ab ipso molestatione desistens & satisfaciens eis de damnis & injurijs irrogatis, monasterium ipsum cum villa & suis hominibus manuteneret & defenderet, ut teneretur, nec sic potuerit ad hæc ejus animus inclinari. His etiam non contentus, hoc anno, postquam idem Abbas iter arripuit ad sedem apostolicam veniendi, per ministros suos Comes ipse vindemias Virziliaci fecit adeo impediri quod ejusdem loci burgenfes vindemiare tempore congruo nequiverunt, ipsis ministris mercenariis de vineis expellentibus, & uvas spargentibus per plateas, quampluribus de hominibus monasterij vulneratis, captis somarijs & ex eis pluribus interfectis. Unde idem monasterium damnum ad valentiam quingentarum librarum, & burgenfes trium milium marcarum & amplius incurrisse dicuntur. Illud autem quod monasterium & burgenfes de vindemijs habuerunt, Regis prædicti beneficio est obtentum, qui hujusmodi prohibuit malefactum. Præterea iidem ministri molendinum Præpositi ejusdem monasterij confringentes, molas & ferrum ipsius per violentiam asportarunt.

De quibus omnibus tanto gravius sumus moti quanto magis sapiedictum monasterium majori amplectimur in Domino caritate. Cum igitur hæc noscantur in salutis ejusdem Comitum dispendium redundare, & ejus honori non congruat hoc tempore tam nobile membrum sedis apostolicæ, videlicet ipsum monasterium, persequi quoniam & alij catholici Principes in persecutione quam Dei Ecclesia patitur à tyranno, ipsi viriliter adesse deberent, sicut devoti filij piæ matris, nobilitatem ejus per nostras litteras rogamus attentius & monemus & exhortamur in Domino, in remissionem sibi peccaminum injungentes ut ob ejus reverentiam & honorem qui dat humilibus gratiam & superbis resistit, se in conspectu ejus humilians, præfatis Abbati & conventui se per se ipsum satisfaciat de prædictis, ab ipsorum & monasterij sui indebita molestatione quiescens, quod eis de ipso nulla remaneat justa materia conquerendi, & divinam, quam in his offendit graviter, majestatem valeat complacere, ac per hoc apostolicæ sedis mereatur propensius gratiam & favorem. Ideoque discretioni vestræ per apostolica scripta mandamus & distinctè præcipimus quatinus nisi Rex præfatus, cui super hoc dirigimus scripta nostra, infra duos menses pacificare & terminare sine firmatione duelli ortas inter eundem Comitem & Abbatem & monachos memoratos poterit quaestiones, vos ex tunc, cognita veritate, ipsum Comitem ad satisfaciendum eidem de datis damnis & irrogatis injuriis, & ab ipsorum molestatione indebita desistendum, per excommunicationis sententiam in personam & si necesse fuerit, interdicti in terram suam, sublato appellationis obstaculo, compellere absque moræ dispendio non tardetis, commissione ista, quotiens opus fuerit, usque ad triennij tempus usuri, jurisdictionem vestram ad alia maleficia, si qua interim contraidem monasterium commiserit, extendendo, ita quod ea quæ sibi à sede apostolica sunt indulta faciatis per distinctionem ecclesiasticam firmiter observari. Non obstantibus litteris, si quæ appa-ruerint, harum tenore tacito, à sede apostolica impetratæ. Quod si non omnes & c. duo vestrum ea sublato cujlibet contradictionis & appellationis obstaculo nihilominus exequantur. Datum Laterani Idibus Novemb. pontificatus nostri anno quartodecimo.

Scriptum est super hoc nobili viro Comiti Nivernensi. Scriptum est super hoc Regi Francorum illustri.

SENONENSI ARCHIEPISCOPO,
& suffraganeis ejus.

Cum quieti Virziliacensis monasterij, quod sedem apostolicam nullo respicit mediante, paterna volentibus sollicitudine providere, inter cetera quæ nos, prædecessorum nostrorum sequentes vestigia, eidem monasterio duximus indulgenda, auctoritate apostolica interdiceretur curaverimus, sub excommunicationis vinculo inhibentes, ut infra ejusdem monasterij pertinentias crucibus terminatas nullus hominem capere, invadere, seu bona sua auferre, sive assultum facere, vel quamlibet offensionem irrogare præsumat, & nonnulli filij Belial, Dei timore posthabito, tempore hoc, quo superabundat iniquitas, refrigerente caritate multorum, apostolica inhibitione contempta, contravenire præsumant immunitatem hujusmodi sæpius infringendo, sicut dilectorum filiorum Abbatis & conventus ejusdem loci nobis conquestio patefecit, fraternitati vestræ per apostolica scripta mandamus atque præcipimus quatinus cum ab ejusdem monasterij Abbate ac fratribus fueritis requisiti, quilibet vestrum parrochianos suos, quos constitit immunitatem prædictam temere infregisse, tamdiu faciat, nisi congruè satisfecerint, excommunicationis sententiæ subjacere & tamquam excommunicatos ab omnibus arctius vitari donec satisfactione de perpetratis excessibus exhibita competenti, per eum beneficium absolute obtineant, vel si forte delicti quantitas id exegerit, ad sedem accesserint apostolicam absolventi. Datum Laterani xiv. Kal. Decembr. pontificatus nostri anno quartodecimo.

Epist. 127. Super eodem.

In eundem modum scriptum est Lugdunensi Archiepiscopo & suffraganeis ejus.

ARCHIEPISCOPO SENONENSI,
& Episcopo & dilecto filio Decano Trecenti.

Sicut dilectus filius nobilis vir Vrsio Camerarius carissimi in Christo filij nostri Philippi Francorum Regis illustris transmissis nobis suis litteris indicavit, cum à venerabili fratre nostro Aurelianensi Episcopo super duobus feodis quæ dicebat ad se dictus Episcopus pertinere coram dilecto filio Decano Carnotensi & conjudicibus suis auctoritate nostra traheretur in causam, memoratus Episcopus proposuit in ipsorum judicium præsentia contra ipsum quod domum quandam eorum feodorum alteri pertinentem idem Camerarius de-

Epist. 128. De negotio Episcopi Aurelianensis & Camerarii Regis.